II. správa SNB

analytický odbor

Č.j.:CB-0077/ 260 /03-89

V Praze dne 21.11. 1989

ZRUŠEN STUPEŇ UTAJENÍ

Ministerstvo vnitra České republiky 4

DNE 3.195 PODPIS 4

~~PŘÍSNĚ TAJNÉ~~

Výtisk č. : 3

Přílohy : 5/9

Denní situační zpráva č. 260 /89 ze dne 21. 11. 1989.

K bodu 2a) : č. 1

K bodu 2b) : č. 2, 3, 4, 5

K bodu 3) : 0

K bodu 4) : 0

Náčelník II. správy SNB

plk. PhDr. Karel VYKYPĚL

ARCHIV BEZPEČNOSTNÍCH SLOŽEK
Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle ustanovení § 15 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

Příloha č.: 1 k č.j.: CB-0077/260/03-89

[redacted]

Výtisk č.: 3
Počet listů: 6

K bodu 2 a/

Rozdělovník č. 1

V poslední době jsou registrovány poznatky signalizující nárůstající zájem Spojených států amerických o kontakty a zjišťování situace v prostředí některých čs. politických stran.

Byl zjištěn zvýšený zájem amerických diplomatů o kontakty s vedoucími představiteli Československé strany socialistické a Československé strany lidové. Jednalo se např. o opakované návštěvy velvyslanecké rady ZÚ USA v Praze Theodora RUSSELLa a rady politického oddělení téhož velvyslanectví Clifforda BONDA na ústředí ČSL /dne 17.10. a 30.10.1989/ a ústředí ČSS /dne 30.10.1989/, dále přijetí pozvání tajemníkem ČSS J. ŠKODOU na večeři dne 8.11.1989, pořádané RUSSELLem ve svém bydlišti, jakož i pozvání americké velvyslankyně Shirley TEMPLE-BLACKové na večeři, kterou pořádal předseda ČSS Bohuslav KUČERA dne 27.10.1989.

Zájem o rozhovory s vedoucími pracovníky ČSS a ČSL byl zjištěn rovněž u představitelů americké organizace National Endowment for Democracy /Národní nadace pro demokracii/ GERSHMANa a DIUGa, kteří navštívili ČSSR koncem září t.r. Americké velvyslanectví v Praze pro ně zajišťovalo schůzku s tajemníkem J. ŠKODOU a dále i setkání s předsedou bývalé JAZZOVÉ SEKCE Karlem SRPem t.č. předsedou čs. orgány nedávno povolené kulturní organizace ARTFORUM.

Program resp. schůzky GERSHMANA byly orientovány jednak do prostředí uvedených politických stran a dále do prostředí čs. nelegálních struktur. Z některých příznaků lze předpokládat, že v rámci uskutečněných rozhovorů bylo m.j. jednáno o možnostech finanční či materiálové pomoci např. nově vytvořené kulturní organizaci ARTFORUM, a to z fondů Národní nadace pro demokracii.

186

ARCHIV BEZPEČNOSTNÍCH SLOŽEK
Zveřejněno v souladu s zákonem č. 412/2005 Sb., ve znění zákona č. 110/2009 Sb., § 57 odst. 3 zák.

Poznatky byly získány dne 16.11.1989 Pramenem č. 2, jsou hodnověrné a lze je využít v informačním toku FMV.

Jsou realizována opatření k zajištění kontroly aktivit a zájmů pracovníků ZÚ USA i krátkodobě přijíždějících USA státních příslušníků v prostředí čs. politických stran.

ARCHIV BEZPEČNOSTNÍCH SLOŽEK
Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle ustanovení § 157 odst. 3 zákona č. 412/2005 Sb.

Příloha č.: 2 k Č.j.: CB-0077/250/03-89

[redacted]

Výtisk č.: 3
Počet listů: 3

K_bodu_2_b/
Rozdělovník_č.1

3.1.05

Na zasedání Výboru církevních a náboženských činitelů v Karlových Varech ve dnech 19. - 21.9.1989, byl vypracován tématický seznam otázek, o nichž bude vedeno další jednání se zástupci státní správy. Seznam byl rovněž projednán na semináři mladých duchovních v Dolním Smokovci v říjnu 1989, kde byl doplněn o další témata.

V současné době, kdy se stanovují normy a společenské základy, které mají určovat budoucnost, požadují církve jejich srozumitelnost, jasnost a zároveň pružnost, aby umožňovaly vývoj a tvořivost. Schopnost zakalkulovat vývoj či rizika patří k politickému umění, které se neobejde bez osobního nasazení, pohotovosti a sebekritiky. S takovým politickým uměním projevují církve hlubokou solidaritu a úctu, kterou chtějí vyjádřit i účinnou podporou.

Značný význam přikládají církve rozvoji nového politického myšlení v SSSR a jeho výsledkům v mezinárodní i vnitřní politice.

V souvislosti s celosvětovým problémem neúplnosti rodin a narušení rodinného života žádají církve společné promyšlení těchto otázek a vytvoření etických norem prostého přirozeného života.

Vedle rodinných otázek kladou církve důraz na nové ocenění jak fyzické, tak duševní práce. Společně hledat cesty oceňování pracovní svědomitosti, poctivosti, samostatnosti a originality.

Církve předpokládají, že nové právní normy budou ve vztahu k náboženství jednoznačné a pevné a současně budou zajišťovat ochranu proti diskriminaci církví a náboženství.

ARCHIV BEZPEČNOSTNÍCH SLOŽEK
Zrušen státní tajemník (svazek) podle ustanovení § 157 odst. 2 zákona č. 412/2005 Sb. ke dnem 1. 1. 2008

Církve požadují přehodnocení dějin ve smyslu skutečného působení církví a jejich osobností v historii. V souvislosti s tím se mají opustit historická schemata ve vyučování dějepisu ve školách, která zamlčují náboženskou a morální motivaci historických osobností. O uvedených problémech chce církev vést dialog na patřičné kvalifikované úrovni a s jeho výsledky seznámit veřejnost.

Další problematikou, o které chtějí církve jednat, je diakonická služba /služba nemocným a chudým/. V zájmu komplexní péče o nemocné, postižené a staré občany pokládají církve za nezbytné utvořit právní a funkční předpoklady k výkonu církevní služby v nemocnicích, ústavech, léčebnách a ve věznicích. Diakonickou službu rozšířit i pro věřící občany, kteří jsou v životní tísni, např. při úmrtí příbuzných, apod.

Církve nabízejí svoje služby k dialogu v těch otázkách života společnosti, ke kterým je kvalifikuje teologické poznání. Např. církevní představitelé a jejich pověření odborníci by informovali o problémech, jež se vztahují k církevní činnosti, historii apod. ve větší míře ve sdělovacích prostředcích.

V přípravě nových právních norem ve vztahu k náboženství a církvím požadují konzultace s církevními představiteli a jejich odbornými poradci. Výbor církevních a náboženských činitelů předpokládá, že církevní zástupci, kteří se podílejí na přípravných pracech na nové Ústavě ČSSR, budou o své činnosti informovat. Současně je navrhováno rozšíření těchto zástupců.

Církve doporučují příslušníkům svých církví zapojit se co nejaktivněji a konstruktivně do diskusí o nové Ústavě ČSSR.

Církve předpokládají, že v Ústavě nebude otázka náboženského vyznání ve společnosti redukována na formální právo svobody vyznání, ale bude zároveň respektována i její sdružovací, církevní dráma. V tomto směru požadují církve ujasnit právní postavení církví ve struktuře společnosti, zejména interpretací výroku Generální prokuratury ČSSR, že církev je soukromoprávním objektem "sui generis" /svého druhu/. V souvislosti s tím je péže-

dováno ujasnění vztahu vyšších a nižších právních norem a předpisů, aby nedocházelo k překračování kompetencí. Současně církve zdůrazňují, aby obecně závazné normy byly řádným způsobem zveřejňovány a ti, jichž se týkají, byli s nimi včas a v plném rozsahu seznámeni.

Uvedený seznam otázek má být projednán se zástupci státní správy na plánovaném setkání církevních představitelů ČSSR v Brně ve dnech 27. a 28.11.1989. Ústředním tématem má být otázka nové Ústavy ČSSR ve vztahu k náboženství a církvím a nový tzv. "církevní zákon". K jednání je přizván ministr s. ČALFA a dále se jej zúčastní představitelé jednotlivých církví ČSSR, představitelé KMN, regionálního KMK a SKD PIT a děkani teologických fakult.

Pro jednání bude významné stanovisko řím. kat. hierarchie, která se vrátí ze svatořečení Anežky Přemyslovny z Říma.

Poznatek byl získán dne 8.11.1989 Pramenem č. 1, je hodnocen jako věrohodný a lze jej využít v informačním toku FMV.

Jsou realizována opatření ke zjištění výsledků jednání a postojů jednotlivých představitelů církví se zaměřením na požadavky řím. kat. církve a českobratrské církve evangelické.

ARCHIV BEZPEČNOSTNÍCH SLOŽEK
Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 podle ustanovení §15 odst. 3 zákona č. 49/2005 Sb.

184

Příloha č. 3 k Č.j.: CB-0077/259/03-89

[redacted]

Výtisk č.: 3

Počet listů: 1

K bodu 2.

Rozdělovník č. 1

Dne 20. 11. 1989 v dopoledních hodinách se zaměstnanci zvláštní péče Správy soc. služeb NVP a manželských poraden zapojili do podpisové akce pod peticí studentů DAMU a nezávislých iniciativ k pátečnímu "masakru" údajně klidné demonstrace studentů pořádané k výročí úmrtí studenta Jana OPLETALA. Podpisovou akci organizuje FJURIČOVÁ, manželka zaměstnance SSS NVP. Petice do manželských poraden byla donesena dvěma docenty ŠTUDENEM a VANČUROU, kteří jsou vyslanci fakulty medicíny UK v Praze. ?

Pramen dále sdělil, že petici předsedovi vlády podepsali všichni zaměstnanci uvedených služeb.

Sběrné centrum podpisové akce v Praze je v Činoherním klubu ve Spálené ulici.

Poznatek byl získán dne 20. 11. 1989 Pramenem č. 1, je hodnocen jako věrohodný a lze jej využít v informačním toku FMV.

Situaci je nadále věnována pozornost s cílem včasné signalizace stávek a demonstrací.

ARCHIV BEZPEČNOSTNÍCH SLOŽEK
Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle ustanovení § 5 odst. 3 zákona č. 412/2005 Sb.

Příloha č.: 4 k Č.j.: CB-0077/~~258~~ 260/03-89

[redacted] 1

Výtisk č.: 3

Počet listů: 3

K bodu 2 b/

Rozdělovník č. 1

Dne 20. 11. 1989 se v Dabingu - Filmové studium Barandov uskutečnila schůze ROH. V jejím průběhu zatelefonovala osoba, která se nepředstavila do Dabingu, že na Václavském náměstí došlo k dalšímu "masakru" ze strany Bezpečnosti proti demonstrantům - hlavně studentům. Po sdělení tohoto telefonátu vznikla vyhrocená antisocialistická nálada, do které vystoupil pracovník Dabingu SÝKORA /signatář "Několika vět" a blízký kamarád KŘIŽANA/ a režisér KLOS s antisocialistickou rezolucí, která byla adresována ČTK, předsednictvu vlády a ÚV KSČ. Tato akce byla patrně zinscenována záměrně k "navození potřebné atmosféry", protože po jejím odsouhlasení byla tato zpráva opětovně telefonicky odvolána.

V autoopravnách, které spadají pod český svaz výrobních družstev /konkrétně autoopravna v Praze 3, Jeseniova ulice/ byla sděleno, že závodní výbor ROH odsouhlasil na den 27. 11. 1989 generální stávku. Na dělníky a technické pracovníky, kteří s akcí nesouhlasí je činěn nátlak v tom směru, že pokud se stávkou nebudou solidární, budou "vyhozeni z práce".

Stávku studentů na Střední průmyslové škole stavební v Praze 1, Dušní ulici zorganizovalo vedení školy tím, že dne 20. 11. 1989 nepustilo studenty do budovy školy a ředitel ing. Jiří DVOŘÁK jim oznámil, že probíhá studentská stávka.

ARCHIV BEZPEČNOSTNÍCH SLOŽEK
Zrušen stupeň tajnosti (výzkum) dnem 1. 1. 2008 podle ustanovení § 57 odst. 3 zákona č. 412/2005 Sb.

Z tohoto důvodu půjdou v dopoledních hodinách manifestovat na Václavské náměstí. Poté celá škola v čele s učitelským sborem se hromadně přemístnila na Václavské náměstí.

Poznatek byl získán Pramenem č. 1 dne 21. 11. 1989, je hodnocen jako seriozní a lze ho využít v informačním toku FMV.

ARCHIV BEZPEČNOSTNÍCH SLOŽEK
Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle ustanovení § 157 odst. 3 zákona č. 412/2005 Sb.

Příloha č.: 5 k č.j.: CB-0077/260/03-89

[redacted]!

Výtisk č.: 3

Počet listů: 1

3.1.95 4

K bodu 2 b/

Rozdělovník č. 1

Předseda československé strany lidové Zbyněk ŽALMAN při hodnocení současné situace jednoznačně odsuzuje postup pořádkových jednotek SNB proti demonstrantům, kde za hlavního viníka označuje vedoucího tajemníka MV KSČ s. ŠTĚPÁNA, který údajně vydal pokyn k realizovanému zásahu.

Při abdikaci předsedy vlády ČSSR s. ADAMCE se jeví reálná možnost získat 50 % účast ve vládě z členů lidové strany.

S připravovanou generální stávkou na 27.11.1989 ŽALMAN předpokládá, že iniciativně vystoupí i pracovníci z pražských závodů, což by mělo rovněž přispět k upevnění pozice lidové strany jako i dosáhnutí změny ve vztahu vedoucí úlohy KSČ ke společnosti.

ŽALMAN se bude jednoznačně zasazovat o potrestání viníků, odstoupení ŠTĚPÁNA jako i dalších členů ve vedení ÚV KSČ.

Jedná se o prvotní, neprověřený poznatek získaný dne 20. 11. 1989 Pramenem č. 1.

Situaci v ČSL a činnosti vedoucích představitelů je nadále věnována pozornost.

ARCHIV BEZPEČNOSTNÍCH SLOŽEK
Zrušen stupeň utajení podle ustanovení § 5 odst. 3 zákona č. 412/2005 Sb. (archivní zákon) dnem 1. 1. 2008 pod